

Paplašināta spektra beta laktamāzi producējošu *Enterobacteriaceae* dzimtas baktēriju antibakteriālās jutības analīze

Vita Skuja^{1,3}, Dace Rudzīte¹,
Angelika Krūmiņa^{1,2}, Aivars Lejnīeks^{1,3}

¹ Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas un dermatoloģijas katedra, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējās slimību katedra, Latvija

Ievads. Paplašināta spektra beta laktamāzi (ESBL) producējošām *Enterobacteriaceae* dzimtas baktērijām raksturīga plaša spektra antibakteriāla rezistence, kas ievērojami ierobežo antibakteriālās terapijas lietošanas iespējas ikdienas praksē. Pēdējo 10 gadu laikā ESBL producējošo gramnegatīvo baktēriju izplatība pasaulē arvien pieaug, un tā kļuvusi par problēmu arī Latvijā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Izpētīt ESBL producējošo gramnegatīvo baktēriju izraisīto infekciju ārstēšanā lietoto antibakteriālo terapiju un analizēt tās atbilstību konkrētā mikroorganisma jutībai. Retrospektīvā pētījumā analizēti ESBL producējošo gramnegatīvo baktēriju (kopskaitā 77) izdalīšanas gadījumi 57 pacientiem 59 stacionēšanas posmos RAKUS stacionāros "Gaiļezers" un "Latvijas Onkoloģijas centrs". Izveidots pētījuma protokols, un uz tā pamata izveidota datu bāze. Datu statistiskai apstrādei izmantota programma *SPSS 20* versija.

Rezultāti. Vienā hospitalizācijas posmā viens pacients saņēmis vidēji $3 \pm 1,58$ dažādus antibakteriālos preparātus – visbiežāk metronidazolu (70,13%), ceftriaksonu (46,75%) un ciprofloksacīnu (41,56%). ESBL producējošo gramnegatīvo baktēriju rezistence pret ciprofloksacīnu novērota 71,43% gadījumu, savukārt pret ceftriaksonu – 88,31% gadījumu. Tikai 25% gadījumu pacients nav saņēmis nevienu antibakteriālo preparātu, pret kuru ESBL producējošais mikroorganisms būtu bijis rezistents, papildus tam 65% gadījumu pacients stacionēšanas reizē nav saņēmis nevienu antibakteriālo preparātu, uz kuru ESBL producējošais mikroorganisms būtu bijis jutīgs. 9% gadījumu pacients saņēmis antibakteriālos preparātus, kuru jutība nav bijusi izmeklēta. 1,3% gadījumu pacients hospitalizācijas laikā nav saņēmis nekādu antibakteriālo terapiju. Pozitīvas korelācijas tendence vērojama starp mikroorganisma identifikācijas un antibakteriālās jutības izmeklējumu atbilžu gaidīšanas laiku un to, cik daudz dažādu antibakteriālo preparātu lietoti vienā stacionēšanas reizē ($r_s = 0,203$; $p = 0,077$).

Secinājumi.

1. Tikai 25% gadījumu pacienti saņem adekvātu un farmakoekonomiski pamatotu antibakteriālo terapiju.
2. Jo ilgāks laiks nepieciešams mikroorganisma identifikācijas un antibakteriālās jutības izmeklēšanai, jo vairāk antibakteriālo preparātu pacients saņem.
3. Nepieciešamas klīnicistu papildu zināšanas un vērība, lai izvēlētos adekvātus preparātus empīriskās terapijas uzsākšanai.